

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 23.1.2008
KOM(2008) 11 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE
RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU**

**O PRVNÍM HODNOCENÍ NÁRODNÍCH AKČNÍCH PLÁNŮ ENERGETICKÉ
ÚČINNOSTI POŽADOVANÉM SMĚRNICÍ 2006/32/ES O ENERGETICKÉ
ÚČINNOSTI U KONEČNÉHO UŽIVATELE A O ENERGETICKÝCH SLUŽBÁCH**

SPOLEČNĚ K ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

OBSAH

1.	SMĚRNICE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A O ENERGETICKÝCH SLUŽBÁCH V RÁMCI INTEGROVANÉ POLITIKY EU V OBLASTI KLIMATU A ENERGETIKY.....	3
2.	SMĚRNICE O ENERGETICKÝCH SLUŽBÁCH – DOSAVADNÍ PROVÁDĚNÍ.	4
3.	NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁNY ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI – PRVNÍ HODNOCENÍ.....	5
4.	SPOLEČNĚ VPŘED – AGENDA.....	11
5.	ZÁVĚRY.....	12
	PŘÍLOHA 1: Calculation of CO ₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive.....	13
	PŘÍLOHA 2: New Commission initiatives.....	14

**SDĚLENÍ KOMISE
RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU**

**O PRVNÍM HODNOCENÍ NÁRODNÍCH AKČNÍCH PLÁNŮ ENERGETICKÉ
ÚČINNOSTI POŽADOVANÉM SMĚRNICÍ 2006/32/ES O ENERGETICKÉ
ÚČINNOSTI U KONEČNÉHO UŽIVATELE A O ENERGETICKÝCH SLUŽBÁCH**

SPOLEČNĚ K ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

**1. SMĚRNICE O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A O ENERGETICKÝCH
SLUŽBÁCH V RÁMCI INTEGROVANÉ POLITIKY EU V OBLASTI
KLIMATU A ENERGETIKY**

Ve svých závěrech z března 2007¹ Evropská rada stanovila energetickou účinnost jako nedílnou součást komplexní strategie týkající se změny klimatu a energetiky a zdůraznila potřebu do roku 2020 dosáhnout 20% úspory spotřeby energie v EU². Evropská rada dodala, že za tímto účelem by se měly náležitě využít národní akční plány pro energetickou účinnost³. Tuto potřebu vyzdvihl již v roce 2005 také Evropský parlament⁴.

Úspora energie a zvyšování energetické účinnosti mají stále větší význam v přístupu k udržitelnosti a bezpečnosti dodávek energie a úsilí o snižování emisí skleníkových plynů. Národní akční plány energetické účinnosti jsou praktickým příkladem závazku členských států. Důležité je, že plány jsou prostředkem pro sdílení osvědčených postupů mezi mnoha subjekty usilujícími o energetickou účinnost na všech úrovních a pro vznik synergie mezi strategiemi a přijímanými opatřeními.

Již dosažená zvýšení účinnosti přispěla ke snížení energetické náročnosti⁵ hospodářství EU. Nicméně bez ohledu na tuto skutečnost se celková spotřeba energie v Evropě stále zvyšuje, s následným zvýšením emisí CO₂ a závislosti na dovozu fosilních paliv.

Tato zpráva je odpovědí Komise na její povinnost stanovenou směrnicí o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách⁶ vyhodnotit národní akční plány energetické účinnosti a podat o nich zprávu. V této fázi může být pouze částečnou odpovědí, protože ne všechny členské státy předložily své národní akční plány energetické účinnosti⁷ a jen málo jich je předložilo včas, aby bylo možné provést dostatečné vyhodnocení. Komplexnější zpráva o jednotlivých národních akčních plánech energetické účinnosti bude proto vypracována, až budou Komisi oznámeny.

Prostřednictvím této zprávy, vycházející ze 17 národních akčních plánů energetické účinnosti předložených do 1. prosince 2007⁸, podává Komise první hodnocení strategií přijatých členskými státy a zaměřuje se na opatření, která se jeví jako příklady osvědčených postupů, se

¹ Dokument Rady 7224/07 REV1.

² 20% úspora ve srovnání s odhadovanou spotřebou energie v roce 2020; viz Akční plán pro energetickou účinnost, KOM (2006) 545.

³ Směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách, článek 14.

⁴ Zpráva Vidal-Quadras, INI 2005/2010.

⁵ Energetickou náročností se rozumí primární spotřeba energie na jednotku HDP.

⁶ Směrnice 2006/32/ES, čl. 14 odst. 5.

⁷ Řízení pro nesplnění povinnosti vedené proti 10 členským státům, prosinec 2007.

⁸ http://ec.europa.eu/energy/demand/legislation/end_use_en.htm#efficiency.

zvláštním důrazem na příkladnou úlohu veřejného sektoru a poskytování informací, o nichž měly členské státy podle požadavku směrnice informovat ve svém prvním národním akčním plánu energetické účinnosti. Tempo těchto strategií a iniciativ se musí zvýšit. Ze své strany Komise usnadní vzájemnou podporu provádění a představí řadu nových iniciativ posilujících rámec EU pro energetickou účinnost v různých sektorech u konečného uživatele.

Význam efektivních strategií pro zvýšení energetické účinnosti pro integrovanou politiku EU v oblasti klimatu a energetiky nelze dostatečně zdůraznit. Technický a ekonomický potenciál úsporných zlepšení energetické účinnosti je dobře prozkoumán a široce uznáván, stejně jako překážky, které je nutno překonat⁹. Při efektivním provádění politik k překonání těchto překážek mohou zvýšení účinnosti velmi podstatně přispět k dosažení cílů EU. Pokud by se například podařilo dosáhnout cílového snížení spotřeby energie u konečných uživatelů stanoveného směrnicí o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách, úspory CO₂ v roce 2020 by ve srovnání se současným stavem činily 393 Mt (další podrobnosti viz příloha 1). To odpovídá hodnotě téměř 10 % objemu emisí EU z roku 1990¹⁰. Zároveň, při výrazně snížené poptávce po energii, by se snížila potřeba dovozu fosilních paliv, odpovídajícím způsobem by se snížily výdaje na dovoz energie a snížily by se i výdaje spotřebitelů.

Podpora pokračujícího intenzivního strategického zaměření na energetickou účinnost se jeví jako silná. Závazky EU k roku 2020, pokud jde o emise skleníkových plynů, obnovitelné zdroje energie a energetickou účinnost, by měly podpořit stabilitu politiky na všech úrovních a měly by povzbudit investory, spotřebitele a další subjekty v nejrůznějších oblastech dodávek a využívání energie. Vnitřní trh s energií by měl v následujících letech zajistit lepší přístup na trh a možnost volby pro spotřebitele, tedy i nové trhy¹¹. S rozšiřováním globálního obchodu a investic a s dosažením globální dohody o změně klimatu se bude rozvíjet i rámec pro globální trhy s energeticky účinnými produkty a službami a pro technologickou spolupráci.

Nyní se musí klást důraz na účinné provádění strategií a opatření, včetně rozvoje osvědčených postupů a součinnosti.

2. SMĚRNICE O ENERGETICKÝCH SLUŽBÁCH – DOSAVADNÍ PROVÁDĚNÍ

Tato směrnice členským státům ukládá přijmout orientační cíl úspor energie u konečného uživatele do roku 2016 ve výši 9 %¹² a zavést institucionální a právní rámec a opatření potřebná pro odstranění překážek efektivního využívání energie konečným uživatelem. Má sloužit jako katalyzátor obnovených a ambicióznějších iniciativ pro energetickou účinnost na všech úrovních evropské společnosti – místní, regionální, vnitrostátní i na úrovni Společenství. Měla by vytvářet potřebné podmínky pro rozvoj a podporu trhu s energetickými službami a zajištění energetické účinnosti pro konečné uživatele.

Každý členský stát měl povinnost vypracovat národní akční plán energetické účinnosti a k 30. červnu 2007 jej oznámit Komisi. Národní akční plány energetické účinnosti měly

⁹ Viz například Posouzení dopadů akčního plánu energetické účinnosti (SEK (2006) 1174).

¹⁰ Jak je vysvětleno v příloze 1, jde o maximální odhad potenciálních účinků; tato hodnota je ekvivalentem 10% objemu emisí CO₂ v EU v roce 1990, avšak neznamená 10% snížení pod úroveň z roku 1990, protože v první řadě musí být zamezeno zvýšení emisí CO₂ za stávajících podmínek.

¹¹ Viz 3. balíček opatření pro vnitřní trh s energií, září 2007 (KOM (2007) 528; KOM (2007) 529; KOM (2007) 530; KOM (2007) 531; KOM (2007) 532).

¹² Oblast obchodování s emisemi nespadá do působnosti směrnice 2006/32/ES.

definovat národní strategie, nastínit cestu vpřed a neměly být považovány za byrokratickou formalitu. Následné provádění, monitorování a vyhodnocování stanovených strategií a opatření doplněné testováním a postupem „vzájemného hodnocení“ na evropské úrovni by mělo pomoci členským státům poučit se z úspěchů a chyb druhých a mělo by napomoci rozšíření osvědčených postupů v rámci EU.

Pro účely prvního národního akčního plánu energetické účinnosti by každý členský stát měl přijmout pro rok 2016 celkový národní orientační cíl úspor ve výši nejméně 9 % a průběžný národní orientační cíl úspor pro rok 2010¹³. Ve svém prvním národním akčním plánu energetické účinnosti by měl rovněž uvést, jak chce těchto cílů úspor energie dosáhnout a popsat strategii a opatření, která jsou zaváděna pro jejich dosažení. Zejména by měl uvést, jakým způsobem chce plnit ustanovení týkající se příkladné úlohy veřejného sektoru a ustanovení o poskytování informací a poradenství konečným zákazníkům o energetické účinnosti u konečného uživatele¹⁴.

Oznamování prvních národních akčních plánů energetické účinnosti členskými státy

Do uplynutí lhůty pro oznámení obdržela Komise národní akční plány energetické účinnosti pouze od dvou členských států, Finska a Spojeného království. Následně své plány oznámilo dalších patnáct členských států – Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Itálie, Irsko, Kypr, Litva, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko a Španělsko. Řízení pro nesplnění povinnosti oznámení prvního národního akčního plánu energetické účinnosti Komisi byla se zbývajících členskými státy zahájena 17. října. Belgie a Slovenská republika předložily své národní akční plány energetické účinnosti na konci prosince 2007, což je příliš pozdě na to, aby mohly být začleněny do hodnocení.

3. NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁNY ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI – PRVNÍ HODNOCENÍ

První hodnocení není v žádném případě vyčerpávající a není založeno na metodice vědeckého hodnocení. Poskytuje první přehled o rozsahu strategií a opatření předložených členskými státy a první stanovení příkladů osvědčených postupů, které si zaslouží bližší zkoumání. Komise se soustředila na přezkum části strategií týkající se příkladné úlohy veřejného sektoru a informací. Vhodnost určitého opatření nebo provedení určitého mechanismu bude záviset mimo jiné na kontextu, v němž jsou prováděny, povaze stávajícího právního a správního rámce a politických, organizačních a sociálně-kulturních otázkách.

Míra ambicí

První přezkum 17 národních akčních plánů energetické účinnosti předložených výše uvedenými členskými státy¹⁵ ukazuje, že pět členských států přijalo cíl úspor překračující minimální orientační cíl 9 % – Kypr (10 %), Litva (11 %), Itálie (9,6 %), Rumunsko (13,5 %) a Španělsko (11 % do roku 2012).

Několik členských států, zejména Irsko, Nizozemsko a Spojené království, uvádí, že zamýšlí dosáhnout vyšších cílů úspor. Komise jejich ambice vítá. Nicméně existuje riziko, že absence jasných formálních závazků může oslabit silný signál podpory energetické účinnosti vysílaný účastníkům trhu. Ti by od vlád mohli očekávat, že podpoří své politické závazky předložením

¹³ Podle čl. 4 odst. 2 směrnice by se měly vnitrostátní úspory energie měřit od 1. ledna 2008.

¹⁴ Čl. 14 odst. 2 směrnice.

¹⁵ Přezkum zahrnuje všechny národní akční plány energetické účinnosti předložené Komisi do 1. prosince 2007.

ambiciózních iniciativ v zájmu vytvoření příznivého obchodního prostředí s dlouhodobými perspektivními investičními podmínkami pro rychlejší rozvoj energetické účinnosti.

Několik národních akčních plánů energetické účinnosti předpokládá, že poměrně značná část celkových úspor za devítileté období bude pocházet z takzvaných stávajících nebo „raných aktivit“¹⁶.

Šest národních akčních plánů energetické účinnosti¹⁷ nepokrývá celé devítileté období stanovené směrnicí¹⁸. Díky tomu je jakékoli hodnocení pravděpodobnosti, že tyto strategie dosáhnou svých cílů úspor do roku 2016, obtížné, nejsou-li k dispozici předpokládaná opatření, která by měla být přijata v budoucnu.

Příkladná úloha veřejného sektoru

Směrnice požaduje, aby veřejný sektor hrál příkladnou úlohu a povzbuzoval další účastníky, aby vyvíjeli aktivity v oblasti energetické účinnosti napříč všemi odvětvími hospodářství. Několik členských států si v této oblasti vytyčilo komplexní akční plány a prokázalo tak, že výzvu přijímají a jdou příkladem.

Ve srovnání se stávajícími podmínkami přijalo například Irsko ambiciózní cíl úspor do roku 2020 pro veřejný sektor ve výši 33 % a Německo se zavázalo k cíli snížení emisí CO₂ ve veřejném sektoru do roku 2012 o 30 % ve srovnání se stavem z roku 1990, kterého má být dosaženo zejména zavedením opatření ke zvýšení energetické účinnosti. Spojené království usiluje o dosažení „uhlíkové neutrality“ u budov ústřední vlády do roku 2012.

Irsko pro dosažení svého cíle zavádí komplexní program opatření a bude informovat o své příkladné úloze prostřednictvím vnitrostátní kampaně „Power of One“¹⁹. Budou zřízeny mechanismy pro podporu výměny osvědčených postupů a přebírání dobrých nápadů v subjektech veřejného sektoru na místní, vnitrostátní a mezinárodní úrovni.

Německo zavádí rozsáhlý program modernizace svých federálních budov a na čtyřleté období let 2008–2012 k tomuto účelu vyhradilo 120 milionů EUR. Realizuje rovněž pilotní projekt týkající se smluv o energetické náročnosti s výhledem na rozšíření jeho používání ve veřejném sektoru.

Dánsko bude v rámci různých opatření ve veřejném sektoru vyžadovat provádění energetických auditů. Bude požadováno zavedení všech výsledných doporučení²⁰ s dobou návratnosti 5 let a kratší. Obdobně Malta zajišťuje vedoucí úlohu veřejného sektoru, přičemž jedním z novátorských aspektů její strategie je jmenování „zelených lídrů“ na každém ministerstvu. Zelení lídři budou prosazovat energetickou účinnost a iniciativy v oblasti obnovitelných zdrojů, což s velkou pravděpodobností přispěje k rozvoji a dobrému výkonu.

Také Spojené království se snaží prezentovat vedoucí úlohu veřejného sektoru a zajistit, aby hrál příkladnou úlohu. Například pro veškerou bytovou výstavbu bude platit Kodex udržitelných domů, jenž vyžaduje, aby všechny nové byty postavené ze státních prostředků splňovaly v kodexu definovanou úroveň 3–25% zlepšení energetické náročnosti ve srovnání se stavebním řádem z roku 2006. Rakousko plánuje, že výstavba jeho veřejného sektoru bude zářným příkladem s energetickými parametry vždy přesahujícími zákonné požadavky.

¹⁶ Viz bod 3 přílohy IV směrnice 2006/32/ES.

¹⁷ Bulharsko 2008–2010; Dánsko 2005–2012; Estonsko 2008–2013; Litva 2007–2010; Rumunsko 2007–2010 a Španělsko 2004–2012.

¹⁸ Čl. 4 odst. 2.

¹⁹ <http://www.powerofone.ie/>.

²⁰ Písmeno e) uvedené v příloze VI směrnice; musí být použita nejméně dvě z uvedených opatření.

Finsko plánuje rozšířit dobrovolné dohody a povinné informační a komunikační aktivity, které v současnosti platí pro obecní budovy, též na budovy a provozy vnitrostátního veřejného sektoru.

Španělsko zavede programy pro nahrazení zastaralého systému veřejného osvětlení moderním a účinnějším a uvádí také zlepšení energetické účinnosti při úpravě a dodávkách pitné vody.

Polsko ve svém programu hospodárné správy energie ukládá veřejnému sektoru povinnost zavést potřebná opatření k dosažení úspor energie minimálně na úrovni národního cíle.

Nizozemsko aspiruje na postavení evropského průkopníka v oblasti veřejných zakázek využívajících udržitelné zdroje. Do roku 2010 bude kritéria dodávek z udržitelných zdrojů obsahovat 100 % vnitrostátních veřejných zakázek a 50 % veřejných zakázek pro místní a regionální samosprávu. Plánuje také využití své kupní síly na podporu inovačních koncepcí, produktů a služeb v odvětví bytové výstavby a dopravy.

Na základě národních akčních plánů energetické účinnosti se zdá, že některé členské státy se příležitosti umožňující veřejnému sektoru hrát příkladnou roli chopily méně pohotově. Několik členských států uvedlo, že splní ustanovení směrnice, ale nepopsalo přesně jak. Je zřejmé, že jasné informace, jimiž vláda vyjadřuje svůj závazek podporovat energetickou účinnost, jsou důležité. To by znamenalo cenné povzbuzení firmám, aby investovaly do energetické účinnosti, a přispělo k rozvoji budoucích trhů s energeticky účinnými produkty a službami.

Podpora energetické účinnosti: Zvyšování povědomí, výuka a vzdělávání

Členské státy mohou podporovat úspory energie ve všech odvětvích zvyšováním povědomí o potřebě nezbytných opatření a o dostupných praktických možnostech. Směrnice členským státům ukládá zajistit, aby informace o mechanismech energetické účinnosti a finančních a právních rámcích byly průhledné a obecně rozšířené mezi relevantními účastníky trhu, a podporovat energetickou účinnost u konečného uživatele. Měly by zajistit, aby informace o osvědčených postupech v oblasti úspor energie byly široce dostupné. Tato informační opatření ve spojení s jasnými cenovými signály, sazbami podporujícími energetickou účinnost a lepší zpětnou vazbou, pokud jde o skutečnou spotřebu, prostřednictvím lepší fakturace a inteligentních měřicích přístrojů by měla konečným uživatelům umožnit přijímat více informovaná rozhodnutí o jejich využívání energie a pobídek k energetické účinnosti.

Podle národních akčních plánů energetické účinnosti se zdá, že většina členských států bude energetickou účinnost propagovat prostřednictvím obecných informačních kampaní a/nebo cílených aktivit spojených s motivačními programy. Irská kampaň „Power of One“ je příkladem velmi ucelené multimediální kampaně, zahrnující různé druhy a zdroje energie, dopady neefektivního využívání na náklady na uživatele, ekonomiku a životní prostředí, osvědčené postupy v domácnosti i na pracovišti a široké spektrum komunikačních kanálů – tiskové reklamy, webové stránky, výjezdní prezentace, přímou poštovní reklamu, reklamu vkládanou do vyúčtování energie, školní programy, semináře a sponzorství, televizní program a kvalifikační, akreditační a certifikační programy.

Zpětná vazba zákazníků se rozvíjí pomocí inteligentních měřicích přístrojů, lepších vyúčtování energie nebo nejrůznějších kalkulátorů. Ve Spojeném království poskytne kalkulátor uhlíkové stopy spotřebitelům lepší představu o tom, jaký dopad na životní prostředí jejich využívání energie má, a také doporučení, jak mohou snížit svou spotřebu energie. Estonsko plánuje zlepšit informace ve vyúčtování tím, že různým skupinám spotřebitelů poskytne porovnávací údaje o spotřebě u nejvýznamnějších dodavatelů paliv a energie. Lze tak nejen zvyšovat povědomí, ale také podněcovat k aktivitě.

Podpora energetické účinnosti: Zajištění pobídek a mechanismů

Finanční a daňové pobídky

Finanční a daňové pobídky jsou důležité pro snížení transakčních nákladů a předpokládaných rizik spojených s přijímáním nových technologií a nových postupů. Národní akční plány energetické účinnosti představují celou paletu motivačních programů²¹. Mnohé z nich mají horizontální povahu a dotýkají se více než jednoho odvětví. Například Německo rozšíří svůj program modernizace budov s ohledem na emise CO₂ s cílem zdvojnásobit tempo tepelné modernizace budov do roku 2016 z 1,3 na 2,6 % za rok. Rovněž je podporováno značné rozšíření *pasivních* nebo nízkoenergetických budov, v soukromém sektoru i na úrovni federální, regionální a místní správy. Vzhledem k tomu, že se budovy podílejí na celkové spotřebě energie 40 %, účinná podpora pasivních standardních budov by umožnila dosáhnout velmi vysokých úspor energie v tomto největším sektoru konečného využití.

Rakousko má podobný program pro budovy zaměřený na veřejný i soukromý sektor. Měl by přispět k dosažení rakouského cíle snížit jeho energetickou náročnost ve srovnání se současným stavem o 5 % do roku 2010 a o 20 % do roku 2020.

Litva nabízí sníženou sazbu daně z přidané hodnoty ve výši 9 % (standardní sazba je 18 %), uplatňovanou pro dodavatele služeb v oblasti výstavby, renovací a izolací bytových domů financovaných ze státních a obecních zdrojů a také úlevy typu „soft credit“ udělované státem a zvláštními státními fondy stavebnímu odvětví. Nizozemsko zavede daňový odpočet pro energetické investice, režim daňových úlev pro soukromé společnosti, který lze uplatnit na nákup nebo výrobu energeticky účinného vybavení a udržitelných zdrojů energie. Itálie v roce 2007 zavedla program nabízející značné daňové odpočty až do výše 55 % z částek zaplacených plátcí daně za širokou škálu zařízení, jako jsou kondenzační kotle, chladničky třídy A+, elektromotory, svítidla a za renovace budov za účelem zvýšení energetické účinnosti.

²¹ Daňové pobídky jsou důležitým, nikoli však jediným nástrojem, který lze použít pro podporu energetické účinnosti, jak se zdůrazňuje ve sdělení o Akčním plánu pro energetickou účinnost: využití možností (KOM (2006) 545), pro zvýšení energetické účinnosti a celkovou ekonomickou účinnost jsou důležité také cenové signály odrážející náklady.

Dobrovolné dohody

Ve Finsku jsou běžné dobrovolné dohody mezi orgány státní správy a subjekty veřejného a soukromého sektoru. V současné době pokrývají okolo 60 % konečného využití energie v osmi odvětvích, kde se využívají. Cílem je do roku 2016 pokrýt 90 %. Vládní audity dotované energie slouží pro určení potenciálu a stanovení cílů, které se mají splnit. Monitorování a hodnocení zajišťuje zpětnou vazbu zdola nahoru, pokud jde o dosažené úspory energie. Také Nizozemsko využívá tyto dobrovolné dohody²² ve snaze o zvýšení energetické účinnosti v průmyslu, terciární sféře a v zemědělství. Dánský „A-klub“, kde se veřejné a soukromé organizace zavazují k nákupům energeticky účinného vybavení, je příkladem méně komplexní dobrovolné dohody.

Rovněž Španělsko a Polsko plánují zavést dobrovolné dohody jako klíčový nástroj dosahování úspor energie v průmyslovém sektoru. Rumunsko předpokládá podepsání dobrovolných dohod s průmyslovými provozovateli v roce 2008. Spojené království bude pokračovat v plnění dohod o změně klimatu. V Irsku dohody představují silný závazek zavést energetický management.

Tržní nástroje

Řada členských států uvádí, že značnou část své povinnosti úspor splní dalším využíváním nebo rozšířením tržních nástrojů pro podporu energetické účinnosti.

Ve Spojeném království budou do roku 2020 rozšířeny závazky energetické účinnosti (Energy Efficiency Commitments – EEC), které dodavatelům energie ukládají povinnost zavést energetickou účinnost do domácností. Byly přejmenovány na „cíl snížení emisí uhlíku“ (Carbon Emission Reduction Target) a cíl úspor pro období let 2008–2011 je oproti předchozímu závazku, EEC, téměř dvojnásobný. Navíc bude zaveden dobrovolný program „stanov strop a obchoduj“ (cap-and-trade), závazek snížení emisí uhlíku (Carbon Reduction Commitment) vztahující se na rozsáhlá odvětví s malou energetickou náročností a soukromý a veřejný sektor.

V Itálii bude režim bílých certifikátů provozován až do roku 2014²³. Italský program vedl k rozmachu místního odvětví energetických služeb. Také Polsko navrhuje zavést program bílých certifikátů pro povzbuzení úspor energie ve spojení se závazkem uloženým dodavatelům elektrické energie, tepla nebo plynových paliv konečným uživatelům.

Dánsko ukládá distribučním společnostem povinnost každý rok dosáhnout pevné výše úspor energie.

Poskytovatelé energetických služeb

Řada členských států (Itálie, Španělsko, Irsko, Rakousko, Polsko a Německo) zmiňuje význam podpory poskytovatelů energetických služeb a využívání smluv o energetické náročnosti pro rozvoj trhu s energetickou účinností a energetickými službami. Poskytování komerčních energetických služeb a zajištění trhu pro energetickou účinnost jsou významné cíle směrnice.

Fondy a mechanismy financování

Bulharsko zavedlo úvěrové programy zaměřené na komerční sektor a domácnosti.

²² V Nizozemsku a Rumunsku se označují jako „dlouhodobé dohody“.

²³ Poslední roční cíl je stanoven pro rok 2009, ale ve svém národním akčním plánu energetické účinnosti italská vláda oznámila svůj záměr prodloužit tento režim o novou fázi po roce 2009.

Rumunsko zahájilo vnitrostátní program tepelné renovace vícepodlažních bytových domů: 34 % financování pochází ze státního rozpočtu, 33 % od místních správních orgánů a 33 % z fondů údržby sdružení nájemníků. Rumunsko rovněž vypracuje bonusové podpůrné režimy pro dodatečné zajištění vysoké účinnosti.

Spojené království prostřednictvím své organizace Carbon Trust zřídilo řadu finančních mechanismů nebo oběžných fondů. Carbon Trust poskytuje úvěry organizacím, které poskytují odpovídající financování a zřizují „ohraničený“ fond pro energetickou účinnost. Úspory recyklované energie jsou rozděleny mezi oběžný fond a operační služby. Tyto fondy jsou zaměřeny na malé a střední podniky a průmysl. Pro veřejný sektor slouží oběžný úvěrový fond (Revolving Loan Fund – Salix).

Podpora energetické účinnosti: Zajištění institucionální infrastruktury umožňující její realizaci

Poskytování informací, vzdělávání a školení vyžaduje určitou institucionální strukturu a kapacitu, často včetně sítí organizací veřejného a soukromého sektoru, které spolupracují na zajištění energetické účinnosti.

Většina členských států má energetické agentury. Hrají důležitou roli při provádění politik a programů energetické účinnosti. Mandát a oblast působnosti agentur se však liší. Například v Dánsku se organizace Electricity Saving Trust zaměřuje na domácnosti i veřejný sektor, zejména na spotřebiče a chování, a to prostřednictvím kampaní a slev. Zřizuje se nové středisko speciálně určené pro úspory energie v budovách. Místní výbory pro úsporu energie budou koordinovat všechny místní iniciativy, včetně iniciativ distribučních společností. V Itálii regionální a místní energetické agentury jednají v oblasti informací a komunikací jménem orgánů státní správy. Jde o decentralizovaný přístup umožňující bezprostřední kontakt s cílovými skupinami. Vzhledem k tomu, že v EU existuje více než 350 místních a regionálních agentur, může být tento přístup převzat v ostatních členských státech v zájmu lepšího využívání zdrojů, které tyto agentury zastupují.

Doprava a územní plánování

Většina členských států se potýká se značnými problémy v odvětví dopravy a mnoho z těch, které zaznamenaly prudký růst a značné navýšení počtu soukromých vozidel, si uvědomuje, že nyní možná bude potřeba provést radikální změny, které by tento trend obrátily. Irsko a Rakousko předkládají opatření týkající se územního plánování usilující mimo jiné o snížení spotřeby energie a vypouštěných emisí a zvýšení kvality a rozsahu dopravní infrastruktury. Irsko v rámci své iniciativy Transport 21 podporuje přechod na veřejnou dopravu za pomoci značných investic do služeb a infrastruktury veřejné dopravy. Cílem je posílení vztahu mezi využitím území a dopravou za účelem zvýšení energetické účinnosti a udržitelnosti odvětví. Zavádí rovněž strategii řízení poptávky po energii, včetně poskytování konkrétního poradenství v oblasti spotřeby energie a účinnosti správcům vozových parků a nástrojů pomáhajících zájemcům o koupi automobilu vybrat vozidla s vyšší účinností paliva.

Členské státy prostřednictvím iniciativ pro ekologickou jízdu usilují o zvýšení účinnosti paliva u vozidel a s ní související snížení emisí skleníkových plynů, zvýšení bezpečnosti silničního provozu a snížení počtu nehod. Irsko, Nizozemsko a Spojené království podporují změny chování prostřednictvím iniciativ pro ekologickou jízdu.

Poučení:

Některé z národních akčních plánů energetické účinnosti přezkoumávaných Komisí představují komplexní strategie a plány, které by mohly zajistit úspory překračující požadovaných 9 %. V některých akčních plánech, které zaujímají odvážný a progresivní

přístup, se přiznává, že zatím není známo, o jaká nová opatření se bude jednat a jakou formu budou mít. Nicméně většina akčních plánů zjevně představuje přístup za stávajících podmínek a nepředkládá perspektivní a výhledové strategie. Proto je první hodnocení národních akčních plánů energetické účinnosti vcelku povzbuzující, avšak u několika členských států zjevně odhaluje značný rozpor mezi politickým závazkem energetické účinnosti na straně jedné a přijatými nebo plánovanými opatřeními, uváděnými v národních akčních plánech energetické účinnosti, a zdroji vyhrazenými na jejich vypracování, na straně druhé.

4. SPOLEČNĚ VPŘED – AGENDA

Provádění, vzájemná podpora, zapojení zúčastněných stran

Kontrola provádění

V následujících měsících budou národní akční plány energetické účinnosti přijaté Komisí podrobeny analýzám, zda se jeví jako realistické s ohledem na dosažení cílů úspor stanovených v plánech. Komise bude před publikováním hodnocení s členskými státy konzultovat přezkum národních akčních plánů energetické účinnosti. S členskými státy, které dosud neoznámily národní akční plány energetické účinnosti, pokračuje řízení pro nesplnění povinnosti. Komise bude také podrobně sledovat další provádění směrnice.

Usnadnění provádění

Směrnice o energetických službách klade velké nároky, ale pro členské státy je potenciálně velice přínosná. Proto Komise doporučila, aby členské státy v rámci pracovního programu Inteligentní energie pro Evropu 2008 stanovily společný postup týkající se této směrnice. Účelem společného postupu je usnadnit výměnu zkušeností mezi členskými státy a zajistit rychlejší využívání osvědčených postupů v rámci Společenství. Usiluje o vybudování kapacity a výměnu znalostí v těchto oblastech za účelem využití přínosů zkušeností již získaných jinými členskými státy a přípravy podkladů pro vypracování druhých národních akčních plánů energetické účinnosti.

Zapojení zúčastněných stran

Komise spustí webovou platformu pro zúčastněné strany určenou ke shromažďování a prezentování názorů zúčastněných stran. Průmyslová odvětví a jejich zastřešující organizace, místní a regionální zúčastněné subjekty, stejně jako nevládní organizace zastupující spotřebitele a ekologické zájmy, mají při provádění směrnice významnou úlohu. Národní akční plány energetické účinnosti bude hodnotit také organizace Energy Efficiency Watch²⁴ spolufinancovaná programem Inteligentní energie pro Evropu a podporovaná členy Evropského parlamentu. Také její zjištění mohou být pro členské státy cenná. Tím, že zúčastněné strany poskytnou své názory podložené zkušenostmi, mohou významně přispět k vypracování a volbě opatření členských států, a zajistit tak, aby nebyly pominuty významné příležitosti k realizaci opatření pro energetickou účinnost. Tyto společné činnosti snad přispějí k snadnějšímu provedení směrnice a usnadní provádění národních akčních plánů energetické účinnosti v členských státech. Dále by zúčastněné strany měly vypracovat podklady pro práce na přípravě druhých národních akčních plánů energetické účinnosti, které mají být Komisi předloženy do 30. června 2011.

Další iniciativy Komise související s energetickou účinností jsou shrnuty v příloze 2.

²⁴ <http://www.energy-efficiency-watch.org/>.

5. ZÁVĚRY

Národní akční plány energetické účinnosti nabízejí příležitost zaměřit se na energetickou účinnost, což je otázka, která má strategický význam pro dosažení cílů EU. První přezkum je vcelku povzbuzující. Nicméně se také zdá, že u několika členských států existuje značný rozpor mezi politickým závazkem energetické účinnosti a přijatými nebo plánovanými opatřeními, uváděnými v národních akčních plánech energetické účinnosti a zdroji vyhrazenými na jejich vypracování.

Ze sedmnácti národních akčních plánů energetické účinnosti přezkoumávaných Komisí jich několik představuje komplexní strategie a plány, které by mohly zajistit úspory překračující požadovaných 9 %. Nicméně se zdá, že mnoho z nich představuje přístup za stávajících podmínek. Komise se těší na další plány a na výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Komise udělá, co bude v jejích silách, aby členským státům při provádění jejich plánů pomohla.

Toto zaměření na energetickou účinnost v rámci energetické politiky EU je oprávněné. Zohlednění globálních problémů se změnou klimatu, zabezpečení dodávek a rozvoje a široce pojatá zlepšení energetické účinnosti musí hrát zásadní roli.

Globální trhy s produkty a službami pro energetickou účinnost budou velmi rozsáhlé a subjekty působící na předních trzích, které EU a její členské státy budují prostřednictvím svých nejruznějších politických aktivit, budou v silné pozici. Obdobně lze říci, že spolupráce na poli energetické účinnosti se může stát kladnou silou v mezinárodních vztazích. Účelem iniciativy Komise v oblasti energetické účinnosti na mezinárodním poli je rozvoj standardů, obchodu a výměny technologií.

Pokrok směrem ke strategickým cílům dohodnutým v březnu 2007 bude vyhodnocen v rámci druhého strategického přezkumu energetiky. Přezkum by měl pomoci formulovat doporučení pro další vývoj politiky a přispět k pokroku v přípravě energetické politiky EU pro Evropu. Zcela jistě k ní bude patřit i energetická účinnost.

PŘÍLOHA 1: Calculation of CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by Energy Services Directive

This annex provides an estimate of the CO₂ benefits from the achievement of the saving targets set by the Directive with a perspective towards the 2020 objectives. The calculation assumes that all Member States use 9% less of the current final energy consumption in 2016 compared with what they would do under business-as-usual. The reference development used is the PRIMES²⁵ baseline of 2007. It includes energy and climate policies implemented in the Member States up to the end of 2006. As the fuel mix of the actual savings in 2016 cannot be known in advance, a saving of 9% is assumed for each fuel, i.e. the structure of final energy demand does not change. It is assumed that the transformation sectors develop as in the baseline.

The calculations exclude energy intensive sectors, as the Energy Services Directive does not cover the undertakings in the European Emission Trading Scheme (ETS). Statistics on energy intensive industries also include energy consumption from small installations in energy intensive sectors that do not fall under the ETS. This effect is (partly) compensated for by not deducting the energy consumption from armed forces (which are also excluded from the ESD).

With these assumptions, the CO₂ benefits of achieving the 9% savings target in 2016 can be estimated at 275 Mt CO₂ for EU-27. Assuming that energy efficiency policies along the lines of ESD will not cease in 2016 but continue for a few more years with roughly one additional percentage point saving per year gives cumulative savings of 13% for 2020. This would lead to CO₂ savings of 393 Mt CO₂ in 2020. The following table gives an overview of effects.

Effects of end-use energy efficiency improvements through ESD

	2016	2020
Reduction below baseline:		
Final energy demand (Mtoe)	86	124
CO ₂ emissions (Mt CO ₂)	275	393
CO ₂ reduction as % of 1990 emissions *	6.8%	9.7%
CO ₂ reduction below 1990	3.6%	4.6%

* This number also includes the avoided CO₂ emissions increase inherent in the baseline up to 2020 (e.g. 5.1% from 1990 level in 2020).

It is important to note that the CO₂ reduction below the 1990 level is a maximum estimate given that a lot of previous action can count towards the savings target in the Directive; for this calculation this point is relevant for the period up to the end of 2006 (the cut-off point for including policies in the baseline). Moreover, the baseline has rising energy prices and the effects of market forces bringing about some energy efficiency improvements. This CO₂ reduction is also brought about by the effects of renewables policies in place, which together with market forces are expected to increase the penetration of renewables achieved so far.

²⁵ European Energy and Transport – Trends to 2030: update 2007 (forthcoming); will be available on Europa at: http://ec.europa.eu/energy/index_en.html

PŘÍLOHA 2: New Commission initiatives

The implementation of the Energy Efficiency Action Plan adopted in October 2006²⁶ will continue in 2008. Notable actions already adopted in 2007 were the amended Energy Star Regulation²⁷, introducing for the first time an obligation to use energy efficiency criteria at least as demanding as the Energy Star efficiency levels in public procurement of office equipment; and a Green Paper on urban mobility²⁸, including a proposal on financing for market introduction of efficient vehicles. The 3rd internal energy market package reinforces the requirements placed on energy regulators concerning energy efficiency. The Strategic Energy Technology Plan aims at accelerating the development of promising energy technologies and creating the conditions to bring such technologies to market. On 19 December 2007, the Commission adopted a proposal for a Regulation on emission performance standards for new passenger cars²⁹.

In 2008 and 2009 the Commission intends adopting a number of initiatives of importance to energy efficiency.

A Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy will present an integrated strategy to help the EU economy become more environmentally sustainable and competitive. In 2008, the Commission intends to adopt **energy performance requirements** and/or **labelling measures** for the following product groups: public street lighting and office lighting equipment, stand-by and off-mode electricity losses, external power supplies, simple set top boxes for digital reception. It also intends submitting for vote in the regulatory committee televisions, domestic refrigeration and freezers, washing machines, dishwashers, boilers and water heaters, personal computers, imaging equipment, commercial refrigeration, electric motors, pumps and fans. A measure on domestic lighting (incandescent bulbs) is scheduled for adoption in early 2009.

The Commission Communication entitled "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies" showing how **ICT can be an enabler in improving energy efficiency** in a number of sectors will be issued in early 2008.

Measures addressing **vehicles** will include a revision of the Directive on car labelling³⁰, legislative initiatives regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.

A proposal for a recast of the Directive on the **Energy Performance of Buildings**³¹ will aim at strengthening and specifying some of its requirements (e.g. performance certificates and minimum energy performance requirements for new and existing buildings which undergo major renovation) while taking account of feasibility of implementation by the Member States.

A Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the **promotion of cogeneration** and a Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration will be issued.

²⁶ Action Plan for Energy Efficiency: Realising the Potential COM(2006)545 Final

²⁷ Regulation No 2422/2001 on a Community energy efficiency labelling programme for office equipment

²⁸ COM (2007) 551

²⁹ COM (2007) 856

³⁰ Directive 1999/94/EC

³¹ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

The Commission will review the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects. It will also consider costs and benefits of tax credits as *incentives for enterprises* to produce more energy-efficient appliances *and for consumers* to promote the purchase of such appliances and equipment.

To improve *energy efficiency in industrial installations*, a Reference document on Best Available Techniques regarding Energy Efficiency will be adopted in 2008 under the IPPC Directive³². The Commission will also revise its *Community eco-management and audit scheme (EMAS)*. This voluntarily management tool requires reporting on and continuous improvement of environmental performance, including energy consumption in public and private organisations.

The Commission foresees the adoption of a Communication on *green public procurement* setting targets and the establishment of a process for identifying environmental specifications to be used in tender documents. It will include energy efficiency related criteria.

The Covenant of Mayors will bring together mayors of pioneering EU cities with the aim of exchanging and applying good practices improving energy efficiency significantly in the urban environment, where *local action* is essential. Many more initiatives promoting energy efficiency and sustainable transport, including *changing energy behaviour* will be supported by the Intelligent Energy-Europe programme as part of the CIP.

In contrast to action at the local level, the launch of the *International Platform* on Energy Efficiency will focus and contribute to strengthening energy efficiency world-wide, by facilitating closer co-operation between both developed and developing countries on energy efficiency measurement, standards and evaluation, labelling and certification, energy audits, stand-by losses, codes of conduct, and more.

The new initiatives for 2008-2009 are included in the list below.

Commission energy efficiency related actions for 2008 - 2009³³

- Proposal for a recast of the Directive on the Energy Performance of Buildings³⁴
- Proposal for a revision of the framework Energy Labelling Directive³⁵:
- Eco-design³⁶ implementing measures (Commission Regulations) setting minimum energy performance requirements for 7 product groups, including a horizontal measure on the standby and off-mode consumption of electrical appliances.
- Working Plan setting out for the following 3 years the list of product groups which will be considered as priorities for Eco-design implementing measures
- Review of the Energy Taxation Directive to facilitate more targeted and coherent use of energy taxation by integrating notably energy efficiency considerations and environmental aspects.
- An examination, in the framework of the debate launched on VAT reduced rates, of the

³² Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³³ The order of the actions does not reflect priority.

³⁴ Directive 2002/91/EC of the EP and Council on the Energy Performance of Buildings, OJ L 1, 4.1.2003, p.65

³⁵ Council Directive 92/75/EEC on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by household appliances, OJ L 297, 13.10.1992, p.16

³⁶ Directive 2005/32/EC of the EP and Council establishing a framework for the setting of eco-design requirements for Energy-using products, OJ L191, 22.7.2005, p.29

effectiveness of VAT reduced rates in some circumstances.

- Launch of the International Platform on Energy Efficiency.
- Launch of the Covenant of Mayors.
- Commission Decision on detailed guidelines for Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration
- Commission Communication on the implementation of Directive 2004/08/EC on the promotion of cogeneration
- Proposal aiming at the reduction of CO₂ emission from light-duty vehicles.
- Revision of the Directive on car labelling³⁷
- Proposal for a Regulation regarding minimum efficiency requirements for mobile air-conditioning systems, the compulsory fitting of tyre pressure monitoring systems, setting maximum rolling resistance limits for tyres, and the use of gear shift indicators.
- Commission Communication on Sustainable Production and Consumption and Sustainable Industrial Policy (SCP-SIP)
- Commission Communication "Addressing the challenge of Energy Efficiency through Information and Communication Technologies
- Commission Decision establishing the 2008 Intelligent Energy-Europe Work Programme
- Reference Document on Best Available Techniques regarding energy efficiency for industrial installations under the IPPC Directive³⁸
- Commission Communication on green public procurement
- Revision of the EMAS Regulation³⁹
- 2nd Strategic Energy Review

³⁷

Directive 1999/94/EC

³⁸

Council Directive 96/61/EC on Integrated Pollution Prevention and Control

³⁹

Regulation EC No761/2001 allowing voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS)